

Fridhem, prinsessan Eugenis bostad vid Höglint, byggd 1862.

lor där före första världskriget. Ritningar till dessa villor gjordes bl.a. av lokala arkitekter som Karl Romin, Gustav Staberg och Sven Rosman m.fl.¹⁹

Norr om Visby, vid nuvarande Snäckgårdsbaden, växte en likartad bebyggelse fram. Här återfinns vi bland annat konsul Ekmans villa Lullyhill i ett jugendutförande, och längre norrut Muramaris i en klassiciserande stil med tillägg av gotländsk byggnadstradition. Norr om Muramaris byggdes William Blair och Caroline Benedicks-Bruces Brucebo i en internationell jugendtradition. Något närmare Visby vid Gustafsvik låg Chokladvillan, ett utvårdshus som inköpts från Stockholmsutställningen 1897 och flyttades till Gustafsvik av hotelldirektören Ludvig Berthelsen.

I Visby villastad utanför murarna, lyser dock den här typen av solitärer i stort sett med sin frånvaro. De riktigt exklusiva villorna och hyreshusen under perioden byggdes paradoxalt nog innanför muren. Men några undantag hittar vi vid Palissaderna, Korsbetningen och i S:t Göransområdet där enstaka mer exklusiva villor också uppfördes.

Visby – mötesplats för konstnärer och arkitekter

Vid tiden för sekelskiftet 1900 färdas nya konst- och arkitekturströmningar från kontinenten och fastlandet med en ökande hastighet till Sverige och till Gotland. Nya aspekter och idéer kring boende och liv introduceras. Inte minst är de regelbundna färjeförbindelserna från och till fastlandet av vikt i sammanhanget. Och Visby anammar, med ett par års fördröjning alla de nya arkitektoniska stilarna och idealen. I detta sammanhang är en notis i Gotlänningen den 8 februari 1901 intressant.²⁰ Staden öppnar upp det gamla apoteket för besökande arkitekter

från fastlandet. Nu ”inrättas bl.a. lämpliga studierum för resande målare och arkitekter, hvilka besöka vår stad för studier av dess minnesmärken. Dyliga lokaler finns i Nürnberg med flera gamla städer i Tyskland och Italien.”

En annan aspekt av den konstdebatt som tog fart kring sekelskiftet 1900 rörde frågan om hur den nya moderna arkitekturen skulle förhålla sig till den medeltida stadens arkitektoniska arv, och samtidigt bejaka och stödja framväxten av det moderna Visbysamhället. I Stockholmstidningarna blev Visbys utveckling ett hett ämne. Frågan om modernitet och tradition blev en vital och akut fråga för stadens arkitekter och myndigheter. Men när det gäller gestaltningen av villastaden behövde inga sådana hänsyn tas. På behörigt avstånd från stadens hårda hanseatiska kärna förhöll sig villastaden helt fri. Här bejakades istället pluralistiska uttryck.

Konsul Ekmans sommarvilla Lullyhill, vid Snäckviken, 1910-tal.

Makarna Roosvall Muramaris i en klassiciserande stil med tillägg av gotländsk byggnadstradition. Uppförd 1915–17, arkitekt Arre Essén.

